

**ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

СИЛАБУС

навчальної дисципліни Організація виробничої діяльності підприємств

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – другий (магістерський) рівень.

Галузь знань – 07 Управління та адміністрування.

Спеціальність – 073 Менеджмент.

Освітня програма – Менеджмент інноваційної діяльності.

Загальний обсяг дисципліни – 5 кредитів ЄКТС.

Статус дисципліни – вибіркова.

Інститут (факультет) – навчально-науковий інститут фізики, математики, економіки та інноваційних технологій.

Кафедра – економіки та менеджменту.

Курс – 1/2*; **семестр** – 2/3*; **вид підсумкового контролю** – екзамен.

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції, практичні.

Методи навчання: дослідницький метод, евристичний метод, інтерактивні методи, метод інформаційно-комунікативних технологій, кейс-метод, пояснювально-ілюстративний метод, репродуктивний метод, аналітико-синтетичний метод, метод e-learning

Форми навчання: денна (дистанційна)

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/ifmeit/navch-zab/?p=1175>

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни: год / кредити ЄКТС	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття				
Денна	1	2	150/5	50	26	-	24	-	100	-	-	+
Денна*	2	3	150/5	50	26	-	24	-	100		-	+

2. Викладач: канд. екон. наук, доц. Процишин Оксана Романівна, e-mail: oksana.romanivns@gmail.com, тел. 0979248394

3. Характеристика навчальної дисципліни

Мета навчання: є формування теоретичних знань й умінь щодо раціональної організації виробництва конкурентоспроможної продукції за умов оптимального використання ресурсів, із застосуванням сучасних методів підвищення ефективності виробничих систем підприємства.

Результати навчання. Студент зможе :

1) знати теоретико-методичні підходи до раціональної організації виробництва підприємства та виробничої інфраструктури, комплексної підготовки виробництва до впровадження інноваційного продукту (технології), формування якості і організаційно-виробничого забезпечення конкурентоспроможності продукції, проектування виробничих систем;

2) вміти: розробляти організаційну та виробничу структури виробництва продукції в залежності від параметрів технологічного процесу, норм витрат ресурсів, умов підготовки сировини та реалізації продукції; виконувати необхідні аналітичні розрахунки із застосуванням комп'ютерної техніки для обґрунтування проєктних рішень щодо оптимізації виробничих процесів та ефективної організації виробництва з урахуванням сучасних методів і методик контролю якості продукції.

Компетентності (як можна користуватися набутими знаннями та вміннями).

Набуті знання та вміння дозволять:

- обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;
- встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;
- розробляти проєкти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;
- аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;
- управляти організацією та її розвитком;
- здійснювати координацію інноваційної діяльності суб'єктів господарювання та їх підрозділів;
- управляти інноваційними процесами на підприємствах з дотриманням норм соціальної та екологічної безпеки.

Пререквізити дисципліни. Вивченню дисципліни «Організація виробничої діяльності підприємств» передують вивчення таких дисциплін: «Економічна теорія», «Операційний менеджмент», «Логістика», «Маркетинг», «Управлінські рішення», «Основи підприємництва», «Організація праці менеджера», «Соціальна та екологічна безпека діяльності», «Менеджмент організацій», «Корпоративне управління», «Інноваційний менеджмент».

Постреквізити дисципліни. Набуті знання, вміння будуть використані при підготовці та написанні кваліфікаційної роботи.

4. Програма дисципліни.

Зміст основних розділів дисципліни.

РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ.

Тема 1. Теоретичні основи організації виробничої діяльності підприємств.

Зміст і предмет організації виробничої діяльності підприємств. Організація як процес і як явище. Змістовне значення виробництва. Сутність організації виробництва. Основне завдання організації виробництва як науки. Предмет науки організація виробництва.

Поняття організації. Поняття «організація» у широкому розумінні. Розгляд організації у статичі і у динаміці. Структура поняття «організація» стосовно до виробничих систем.

Основні аспекти теорії організації виробництва. Організація виробництва як наука і як процес. Концептуальні засади організації виробництва. Сутнісна характеристика організації виробництва. Основні закони організації виробництва та їх вплив на поведінку виробничої системи. Закономірності організації виробництва. Модель організації виробництва у просторі і часі. Функціональна структура організації виробництва. Багатоелементність науки організація виробництва.

Тема 2. Виробничі системи і виробничий процес.

Системна концепція виробництва. Поняття системи як сукупності елементів. Основні складові частини системи. Матеріальне виробництво як складна система.

Виробнича система та її елементи. Загальна характеристика виробничої системи. Основні елементи виробничої системи. Цілісність та стійкість виробничої системи. Склад виробничої системи. Підсистеми виробничої системи. Технічна, технологічна, економічна,

інформаційна, логістична підсистеми виробничої системи. Підсистема організації виробництва. Підприємство як складна економічна система та її головні риси. Особливості організації виробничої системи підприємства.

Процес організації виробництва у виробничій системі. Загальна характеристика процесу організації виробництва. Основні цілі організації виробництва. Головні етапи процесу організації виробництва. Мета процесу організації виробництва.

Виробничий процес і його структура. Елементи виробничого процесу. Основні, допоміжні та обслуговуючі процеси. Класифікація виробничих процесів. Нетехнологічні процеси. Природні процеси. Технологічні фази виробничого процесу. Простий та складний процес. Етапи формування виробничого процесу. Принципи організації виробничого процесу. Принцип пропорційності. Принцип безперервності. Принцип паралельності. Принцип прямоточності. Принцип ритмічності. Принцип диференціації. Принцип спеціалізації. Принцип автоматичності. Принцип гнучкості. Принцип системності. Принцип оптимальності.

Тема 3. Типи організації виробництва, виробнича структура та організація виробничого процесу у просторі.

Типи організації виробництва та їх характеристика. Поняття типу виробництва. Тип виробничого процесу і тип підприємства. Основні типи організації виробництва – масове, серійне, одиничне. Система факторів та їх вплив на формування типу організації виробництва. Характеристика одиничного типу виробництва. Характеристика серійного типу виробництва. Характеристика масового типу виробництва. Коефіцієнт серійності, його розрахунок та величина для різних типів виробництва. Зв'язок техніко-економічних показників та типу виробництва.

Поняття і складові виробничої структури підприємства та чинники, що її визначають. Виробнича структура підприємства і її зв'язок зі структурою виробничого процесу. Принципи формування виробничих структур. Основні структурні підрозділи. Структура основного виробництва. Структура виробничо-технічного обслуговування. Структура науково-технічної підготовки виробництва. Типи виробничих структур. Фактори, що визначають виробничу структуру. Методи формування та вибору виробничої структури. Показники, що характеризують структуру підприємства. Сучасні тенденції розвитку й удосконалення виробничих структур.

Функціональні зв'язки елементів, які утворюють технологічну структуру виробничої системи. Синергійні зв'язки. Синергійний ефект. Просторові функціональні зв'язки у виробничому процесі. Просторове розташування підприємств. Критерії розташування виробничих об'єктів.

Тема 4. Організація виробничого процесу у часі.

Виробничий цикл і його структура. Поняття виробничого циклу. Використання виробничого циклу в плануванні. Структура виробничого циклу. Фактори, що впливають на тривалість виробничого циклу. Виробничий цикл простого процесу.

Види руху предметів праці по операціях процесів. Послідовний вид руху. Паралельний вид руху. Паралельно-послідовний вид руху. Тривалість виробничого циклу з урахуванням міжопераційних перерв. Заходи щодо скорочення виробничого циклу.

Виробничий цикл складного процесу. Структура виробничого циклу складного процесу. Цикловий графік та його побудова.

Шляхи й ефективність скорочення виробничого циклу. Зниження трудомісткості. Застосування процесів транспортування, складування і контролю. Підвищення ступеня паралельності виконуваних робіт. Економічні результати скорочення виробничого циклу.

Тема 5. Організація трудових процесів і робочих місць.

Методологічні засади організації праці. Особливості процесу праці. Поняття організації праці. Основні напрями організації праці. Основні завдання організації праці.

Трудові процеси та їх класифікація. Трудовий процес та його ознаки. Диференціація трудових процесів відповідно до функціонального поділу праці. Поділ трудових процесів за характером впливу на предмети праці. Узагальнена класифікація трудових процесів. Трудовий процес як сукупність операцій. Умови ефективності організації трудового процесу.

Організація робочих місць. Поняття робочого місця. Фактори, що впливають на формування робочих місць. Класифікація робочих місць. Організація робочого місця. Основні вимоги до організації робочого місця. Планування робочих місць. Оснащення робочих місць. Система обслуговування робочого місця. Проектування трудового процесу та робочих місць. Оцінка робочого місця.

Організація праці трудових колективів. Розподіл праці й кооперація. Виробнича бригада та передумови її створення. Основні види бригад. Основні принципи проектування праці в бригадах. Участь бригад в системі організації виробництва та управління підприємством. Планування роботи бригад. Бригадний госпрозрахунок. Трудова дисципліна. Нові форми розвитку творчої активності трудових колективів.

Тема 6. Нормування праці.

Сутність і значення нормування праці. Сутність нормування праці. Об'єкти та предмет нормування праці. Головні завдання нормування праці. Функції нормування праці. Основні принципи нормування праці.

Затрати робочого часу та їх класифікація. Класифікація затрат робочого часу. Основні види затрат робочого часу. Складові часу перерв. Перекритий та не перекритий час. Штучно-калькуляційний час та його розрахунок.

Норми і нормативи в організації нормування праці. Нормативи витрачання праці та норми витрат часу. Об'єктивна необхідність нормування. Система норм праці. Норма часу. Норма виробітку. Нормоване завдання. Норма обслуговування. Норма часу на одиницю продукції. Технічно обґрунтована норма часу. Встановлення технічно обґрунтованої норми часу. Склад норми штучного часу.

Нормування праці управлінського персоналу. Проблеми нормування управлінської праці. Методи нормування управлінської праці. Принципи вибору методів нормування праці управлінського персоналу.

Методи встановлення норм часу. Об'єкт технічного нормування. Аналітичний метод нормування. Аналітично-розрахунковий метод. Дослідно-статистичний метод нормування праці. Вивчення витрат робочого часу спостереженням – хронометраж, фотографія робочого дня, метод моментних спостережень.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ НА ПІДПРИЄМСТВІ.

Тема 7. Організація допоміжних виробництв.

Концептуальні підходи до організації виробничої інфраструктури підприємства. Структурні підрозділи та їх завдання. Зміст технічного обслуговування виробництва. Роль служб технічного обслуговування. Підрозділи інфраструктури та їх функції. Спільні принципи технічного обслуговування виробництва. Тенденції розвитку обслуговуючих підрозділів та служб.

Організація інструментального господарства. Основні завдання інструментального господарства. Класифікація технічного оснащення. Планування забезпечення підприємства оснащенням. Нормування витрат оснащення. Оборотний фонд оснащення. Структура цехових запасів оснащення. Максимальний запас оснащення. Система планування «на замовлення». Оцінка ефективності інструментального господарства. Шляхи удосконалення інструментального обслуговування.

Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання. Головне завдання ремонтного господарства. Основні функції ремонтного господарства. Сутнісно-функціональна характеристика ремонтного господарства. Фактори, що визначають структуру ремонтного господарства підприємства. Структура та управління ремонтним господарством. Функції і склад ремонтно-механічного цеху. Цехова ремонтна база. Система планово-запобіжних ремонтів. Нормативи системи планово-запобіжних ремонтів. Загальний річний обсяг ремонтних робіт та його розрахунок. Основні етапи проведення ремонтних робіт. Форми організації ремонту. Методи виконання ремонтних робіт. Показники діяльності ремонтного господарства. Напрями вдосконалення ремонтного господарства.

Тема 8. Організація обслуговуючих господарств.

Організація транспортного господарства. Роль транспортного господарства. Основні види транспортних робіт. Фактори, що впливають на структуру транспортного господарства. Класифікація транспортних засобів. Показники стану транспортного господарства. Маршрути руху транспортних засобів на підприємстві. Визначення кількості транспортних засобів. Показники використання внутрішнього транспорту. Перспективи розвитку транспортних господарств.

Організація енергетичного господарства. Основне завдання організації енергетичного господарства. Основні види енергетичних процесів та їх характеристика. Основні складові структури енергетичного господарства. Нормування витрат енергоносіїв. Планування потреб підприємства у енергоносіях. Основні показники, що характеризують енергетичне господарство. Напрями вдосконалення організації енергетичного господарства.

Організація складського господарства. Головне завдання організації складського господарства. Основні функції складського господарства. Місце складського господарства в логістичному ланцюгу «постачання – виробництво – збут». Класифікація складів. Проблеми розміщення складів. Оцінка рівня оснащеності складів. Критерії оптимізації ефективності складського господарства. Показники оцінки діяльності складського господарства. Основні чинники активізації використання складів.

Тема 9. Одиничний та партійний методи організації виробництва.

Характеристика одиничного методу організації виробництва. Умови застосування одиничного (індивідуального) методу організації виробництва. Основні риси одиничного методу організації виробництва. Особливості календарного планування при одиничному методі організації виробництва. Шляхи удосконалення одиничного методу організації виробництва.

Характеристика партійного методу виробництва. Застосування партійного методу організації виробництва. Характерні риси партійного методу. Організаційно-економічне значення партій деталей. Фактори оптимального розміру партії деталей.

Основні резерви ефективності партійного методу. Резерв рівномірності. Резерв підвищення пропорційності. Резерв паралельності. Резерв безперервності. Резерв прямоочності. Переваги партійного методу.

Тема 10. Організація потокового й автоматизованого виробництв.

Сутність поняття потокове виробництво. Фізичнопотокова лінія. Принципові особливості потокового виробництва. Умови ефективної роботи поточкових ліній. Параметри поточкових ліній. Такт, ритм, темп. Запаси: технологічний, транспортний, страховий, оборотний.

Загальна характеристика різновидів потокового виробництва. Однопредметні, багатопредметні лінії. Безперервно-потокові, перервно-потокові (прямоточні) лінії. Змінно-потокові лінії. Автоматичні лінії. Роторні лінії.

Особливості організації безперервно-потокових ліній. Умова синхронізації. Ефективність синхронізації потокової лінії. Обліковий склад робітників-операторів. Швидкість руху конвеєра. Розмір запасів. Особливості організації перервно-потокових ліній. Міжопераційні оборотні запаси. Умови застосування багатопредметних поточкових ліній. Оперативно-календарне панування на багатопредметних поточкових лініях.

Організація автоматизованого виробництва. Класифікація автоматизованих ліній. Ритм (такт) автоматичної лінії. Гнучкі виробничі системи та її структура. Виробнича система «канбан».

Тема 11. Організаційно-виробниче забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції.

Сутність якості продукції. Петля якості. «Ланцюгова реакція» Демінга. Співвідношення «якість – цінність – вартість». Витрати на забезпечення якості продукції.

Показники і методи оцінки якості продукції. Класифікація показників якості промислової продукції. Система одиничних показників якості виробу. Методи оцінювання рівня якості продукції. Диференційний, комплексний або змішаний методи. Оцінка рівня якості продукції. Метод кваліметрії. Карта технічного рівня і якості продукції. Сертифікація продукції і систем якості. Сертифікат відповідності. Знак відповідності.

Забезпечення та управління якістю промислової продукції. Система управління якістю продукції. Міжнародні системи управління якістю продукції. Інструменти підвищення якості продукції. Організація контролю якості продукції. Види контролю якості продукції. Принципи раціональної організації технічного контролю. Організаційно-економічні механізми сертифікації. Органи і системи сертифікації. Етапи створення і впровадження системи якості на підприємстві. Організація робіт з удосконалення діючої на підприємстві системи якості. Обстеження виробництва конкретної продукції й аналіз нормативно-технічної документації якості. Розробка елементів системи якості. Практичне відпрацьовування елементів системи якості. Підготовка системи якості до сертифікації. Напрями удосконалення системи управління якістю продукції.

Конкурентоспроможність продукції і методи її оцінки. Інтегральний показник конкурентоспроможності.

Тема 12. Організація процесу розробки та виробництва нової продукції на підприємстві.

Впровадження інновацій у сфері виробництва. Система створення й освоєння нової продукції. Поняття життєвого циклу продукції. Зони промислового виробництва життєвого циклу. Основні стадії життєвого циклу продукції.

Організація наукових досліджень. Організація винахідництва, раціоналізаторства та патентно-ліцензійної роботи. Організація науково-дослідних робіт. Класифікація науково-дослідних робіт. Тема дослідження та її етапи.

Сутність та значення системи освоєння нової техніки (СОНТ). Технічна підготовка виробництва. Структура технічної підготовки виробництва. Конструкторська підготовка виробництва (КПВ). Етапи КВК. Технічна пропозиція. Ескізний проєкт. Технічний проєкт. Методи скорочення та підвищення якості конструкторської підготовки виробництва. Уніфікація. Агрегування. Технологічність конструкції. Показники матеріалоемності. Показники трудомісткості. Експлуатаційна технологічність. Удосконалення управління конструкторською підготовкою виробництва. Напрямки оптимізації технічної підготовки виробництва.

Технологічна підготовка виробництва нового товару (ТлПВ). Зміст та параметри технологічної підготовки виробництва. Розробка технологічних процесів. Маршрутна та операційна карта. Розробка методів технічного контролю. Нормування праці і матеріалів. Корегування документації в процесі її розробки. Проєктування спеціального оснащення й інструменту. Виготовлення спецоснащення. Корегування технологічної документації за результатами випробувань і виявлених недоробок. Напрями скорочення тривалості робіт з технологічної підготовки виробництва.

Організаційно-планова підготовка виробництва. Розрахунок трудомісткості робіт з технічної підготовки виробництва. Розрахунок витрат на проведення технічної підготовки виробництва. Розрахунок чисельності персоналу, тривалості розробки й побудова графіка проведення робіт. Лінійний графік технічної підготовки виробництва. Сітковий графік проведення робіт та його розрахунок.

Тема 13. Організаційне проєктування виробничих систем.

Основні проєктні рішення при проєктуванні виробничих систем в ринкових умовах господарювання. Етапи проєктування організації виробництва. Принципи побудови оргпроєкту. Методи проєктування. Бенчмаркінг. Параметричне проєктування. Реінжиніринг. Моделювання. Оцінка ефективності проєктних рішень. Організаційні фактори підвищення виробництва.

Процес організаційного проєктування та раціоналізації виробничих систем. Зовнішнє проєктування. Вибір форми організації виробництва. Побудова організаційної структури виробництва. Основні напрями розробки структурно-функціональної організації виробництва. Принцип «чорного ящика». Діагностика стану виробничої системи. Діагностування організаційних параметрів підприємства. Обґрунтування виробничої структури. Організація основного виробництва. Організація обслуговування виробництва. Організація функціонування комплексу технічних засобів. Організація праці персоналу.

1. Виробничі системи і виробничий процес у теорії організації виробництва.
2. Організація виробництва у просторі.
3. Виробничий цикл.
4. Організація праці на підприємстві.
5. Нормування праці виробничого та управлінського персоналу.
6. Організація виробничої інфраструктури підприємства
7. Особливості організації обслуговуючих господарств.
8. Методи організації виробництва: одиничний та партійний.
9. Особливості організації потокового й автоматизованого виробництв.
10. Організація забезпечення якості та конкурентоспроможності продукції у виробництві.
11. Організація процесу впровадження інновацій на підприємстві.
12. Організаційне проектування та раціоналізація виробничих систем.

Індивідуальне науково-дослідне завдання студенти виконують самостійно протягом вивчення дисципліни з проведенням консультацій викладачем дисципліни відповідно до графіка навчального процесу.

Вимоги до оформлення ІНДЗ. Обсяг індивідуального завдання включає від 10 до 15 сторінок друкованого тексту. Рекомендований міжрядковий інтервал 1,5 (до тридцяти рядків на сторінці), шрифт – TimesNewRoman 14. Структура індивідуального завдання складається зі вступу, результатів дослідження, висновків, списку використаних джерел. Для захисту ІНДЗ бажано підготувати презентацію.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. *Організація діяльності виробничої системи.*
План:
 1. Сутність виробничої системи.
 2. Оцінювання діяльності виробничої системи.
 3. Шляхи підвищення ефективності діяльності виробничих систем.
2. *Організація виробничого процесу на різних типах виробництва.*
План:
 1. Сутність виробничого процесу на різних типах виробництва.
 2. Оцінка типу та організаційно-технічного рівня виробництва.
 3. Напрями удосконалення організації виробничого процесу на різних типах виробництва.
3. *Виробничий цикл простого виробничого процесу.*
План:
 1. Сутність виробничого циклу виробничого процесу.
 2. Аналіз виробничого циклу випуску продукції.
 3. Шляхи підвищення раціональної організації простого виробничого процесу.
4. *Виробнича структура підприємства та шляхи її вдосконалення.*
План:
 1. Сутність виробничої структури підприємства.
 2. Оцінка рівня прогресивності та оптимальності виробничої структури підприємства.
 3. Шляхи вдосконалення організаційних структур управління.
5. *Організація потокового виробництва.*
План:
 1. Сутність потокового виробництва.
 2. Аналіз організації безперервно-потокової лінії.
 3. Шляхи вдосконалення організації потокового виробництва.
6. *Організація управління якістю продукції.*

План:

1. Сутність якості продукції та умови її забезпечення на підприємстві.
 2. Оцінювання якості продукції.
 3. Шляхи вдосконалення організації управління якістю продукції.
7. *Організація інструментального господарства на підприємстві.*

План:

1. Особливості організації інструментального господарства.
 2. Оцінка системи технічного обслуговування та ремонтів.
 3. Шляхи вдосконалення організації інструментального господарства.
8. *Організація ремонтного господарства на підприємстві.*

План:

1. Особливості організації ремонтного господарства.
 2. Оцінка оптимальної кількості персоналу ІРК та потреби в інструменті.
 3. Шляхи вдосконалення організації ремонтного господарства.
9. *Організація транспортного господарства на підприємстві.*

План:

1. Особливості організації транспортного господарства.
 2. Оцінка організації транспортного господарства підприємства.
 3. Напрями підвищення ефективності функціонування транспортного господарства.
10. *Організація енергетичного господарства підприємства.*

План:

1. Особливості організації енергетичного господарства у діяльності підприємства.
 2. Оцінка потреби підприємства в енергоресурсах.
 3. Шляхи підвищення ефективності енергозабезпечення підприємства.
11. *Організація освоєння виробництва нової продукції на підприємстві.*

План:

1. Особливості функціонування системи створення й освоєння нової продукції на підприємстві.
 2. Аналіз планування створення нової продукції.
 3. Шляхи удосконалення комплексної підготовки виробництва нової продукції.
12. *Організація оплати праці на підприємстві.*

План:

1. Сутність оплати праці на підприємстві.
2. Аналіз організації оплати праці на підприємстві.
3. Шляхи удосконалення Організація оплати праці на підприємстві.

Перелік питань для самостійного опрацювання:

1. Історичні аспекти виникнення та розвитку науки організації виробництва.
2. Основні закони організації виробництва та їх вплив на поведінку виробничої системи.
3. Особливості організації виробничої системи підприємства.
4. Нетехнологічні та природні виробничі процеси.
5. Система факторів та їх вплив на формування типу організації виробництва.
6. Сучасні тенденції розвитку й удосконалення виробничих структур.
7. Критерії розташування виробничих об'єктів.
8. Використання виробничого циклу в плануванні.
9. Шляхи й ефективність скорочення виробничого циклу.
10. Основні напрями організації праці.
11. Основні напрямки підвищення рівня організації праці та її ефективності.
12. Структура трудового прийому.
13. Створення безпечних умов праці.
14. Організація праці трудових колективів.
15. Об'єктивна необхідність нормування праці.

16. Нормування праці службовців.
17. Технічні засоби спостереження витрат робочого часу.
18. Тенденції розвитку обслуговуючих підрозділів та служб.
19. Взаємодія відділу організації й оплати праці з іншими підрозділами.
20. Резерви підвищення ефективності інструментального обслуговування.
21. Резерви підвищення ефективності ремонтного обслуговування.
22. Напрями вдосконалення ремонтного господарства.
23. Напрямки підвищення ефективності транспортного обслуговування.
24. Шляхи раціонального використання енергоносіїв.
25. Основні чинники активізації використання складів.
26. Напрямки розвитку та удосконалення матеріально-технічного забезпечення.
27. Напрямки розвитку та удосконалення інформаційного обслуговування.
28. Шляхи удосконалення одиничного методу організації виробництва.
29. Шляхи підвищення ефективності партійного методу обробки.
30. Шляхи удосконалення поточкових методів організації виробництва.
31. Роторні лінії.
32. Оперативно-календарне панування на багатопредметних поточкових лініях.
33. Гнучкі виробничі системи та її структура.
34. Виробнича система «канбан».
35. Сертифікація продукції і систем якості.
36. Міжнародні системи управління якістю продукції.
37. Напрями удосконалення системи управління якістю продукції.
38. Напрямки оптимізації технічної підготовки виробництва.
39. Проектування спеціального оснащення й інструменту.
40. Напрями скорочення тривалості робіт з технологічної підготовки виробництва.
41. Сітковий графік проведення робіт та його розрахунок.
42. Оцінка ефективності проєктних рішень.
43. Організаційні фактори підвищення виробництва.
44. Основні напрями розробки структурно-функціональної організації виробництва.
45. Діагностика стану виробничої системи.

5. Місце проведення занять (локація).

ідент. конф. zoom 6936718071, код 7z4SEW

6. Інформація про консультації. Консультація передекзаменаційна.

7. Система оцінювання.

Вид контролю – екзамен.

Методи та форми контролю.

Методи контролю знань студента включають: поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль включає: усне та письмове опитування; захист індивідуального завдання; підсумкову контрольну роботу. Поточний контроль здійснюється під час проведення аудиторних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи чи рівня засвоєння пройденого матеріалу. Форми проведення поточного контролю – усне та письмове опитування під час навчальних занять та виконання індивідуального завдання у позааудиторний час. Письмове опитування проводиться на аудиторних заняттях у формі самостійних робіт, підсумкової контрольної роботи. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Загальноуніверситетські критерії оцінювання та розподіл балів з дисципліни.

Засвоєння студентами теоретичного матеріалу з дисципліни перевіряється шляхом усного та письмового опитування, оцінки практичних умінь студентів визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення

досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

Поточна успішність (max = 100) складається з балів, отриманих за усні та письмові відповіді на практичних заняттях (40 балів), самостійного опрацювання питань (10 балів), захист індивідуального завдання (20 балів) та підсумкових контрольних робіт (30 балів), помножених на узгоджений коефіцієнт 0,6.

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Поточна успішність					Екзамен
Усні та письмові відповіді на практичних заняттях	Самостійна робота	Індивід. завдання	Підсумкова контрольна робота	Сума	
40	10 (2*5)	20	30 (2*15)	100	100
Коефіцієнт погодження				0,6	0,4
Максимально можлива сума балів				60	40
Разом				100	

Оцінювання усних і письмових відповідей на практичних заняттях здійснюється за накопичувальною бальною системою. Тобто студент повинен здобути 40 балів, відповідаючи усно, і отримати не менше 8 оцінок від 0 до 5 балів за кожну відповідь на 12 практичних заняттях.

Захист індивідуального завдання повинен відбутися не пізніше останнього тижня теоретичного навчання у присутності студентів даної навчальної групи та викладачів дисципліни у позааудиторний час. Для захисту індивідуального завдання студентові надається до 5 хвилин. Індивідуальне завдання оцінюється максимально у 20 балів, якщо усі поставлені завдання виконані на належному науково-методичному рівні, грамотно, без технічних огріхів, при захисті студент здійснює презентацію та дає ґрунтовні відповіді на всі поставлені запитання. Критерії оцінювання: 8 балів – за розкриття теоретичних питань, 7 балів – за правильність розрахунків, 5 балів – за презентацію та усний захист.

Самостійна робота – опрацьоване питання із запропонованого переліку – оцінюється у 5 балів: розкриття питання повною мірою – 3 бали, вміння робити узагальнення та висновки – 2 бали. Щоб отримати 10 балів (максимально), потрібно опрацювати на вибір 2 питання.

Підсумкові контрольні роботи 30 (2*15 балів) передбачають виконання тестових, розрахункових та описових завдань з навчальної дисципліни. Сумарна кількість балів, виділених на оцінку підсумкової контрольної роботи виводиться шляхом оцінки якості виконаних завдань, що включає: правильні відповіді на тестові завдання, правильно методично та математично виконані розрахункові завдання з обґрунтуванням отриманого результату, повноту розкриття теоретичного питання.

Дисципліна вивчається один семестр і формою підсумкового контролю є екзамен.

Екзаменаційна оцінка складається з двох показників: відповіді на питання екзаменаційного білету (max = 100 балів) та коефіцієнту погодження – 0,4, тобто максимально можлива сума балів отриманих на екзамені становить 40 балів ($100 \times 0,4 = 40$).

Отже, сумарна кількість балів з дисципліни загалом становить 100 балів, із яких максимум 60 балів – поточна успішність та 40 – екзаменаційна. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Екзамен за талоном №2 і перед комісією проводиться в письмовій формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Питання до екзамену (перелік питань):

1. Зміст і предмет організації виробничої діяльності підприємств.
2. Поняття «організація» стосовно до виробничих систем.
3. Основні аспекти теорії організації виробництва.

4. Системна концепція виробництва.
5. Виробнича система та її елементи.
6. Процес організації виробництва у виробничій системі.
7. Виробничий процес і його структура.
8. Типи організації виробництва та їх характеристика.
9. Поняття і складові виробничої структури підприємства та чинники, що її визначають.
10. Функціональні зв'язки елементів, які утворюють технологічну структуру виробничої системи. Синергійні зв'язки.
11. Просторові функціональні зв'язки у виробничому процесі.
12. Критерії розташування виробничих об'єктів.
13. Виробничий цикл і його структура.
14. Види руху предметів праці по операціях процесів.
15. Виробничий цикл складного процесу.
16. Шляхи й ефективність скорочення виробничого циклу.
17. Методологічні засади організації праці.
18. Трудові процеси та їх класифікація.
19. Організація робочих місць.
20. Організація праці трудових колективів.
21. Сутність і значення нормування праці.
22. Затрати робочого часу та їх класифікація.
23. Норми і нормативи в організації нормування праці.
24. Нормування праці управлінського персоналу.
25. Методи встановлення норм часу.
26. Концептуальні підходи до організації виробничої інфраструктури підприємства.
27. Організація інструментального господарства.
28. Організація технічного обслуговування і ремонту обладнання.
29. Організація транспортного господарства.
30. Організація енергетичного господарства.
31. Організація складського господарства.
32. Характеристика одиничного методу організації виробництва.
33. Характеристика партійного методу виробництва.
34. Основні резерви ефективності партійного методу.
35. Особливості потокового виробництва.
36. Загальна характеристика різновидів потокового виробництва.
37. Особливості організації безперервно-потокових ліній.
38. Організація автоматизованого виробництва.
39. Сутність якості продукції.
40. Показники і методи оцінки якості продукції.
41. Забезпечення та управління якістю промислової продукції.
42. Конкурентоспроможність продукції і методи її оцінки.
43. Впровадження інновацій у сфері виробництва.
44. Організація наукових досліджень.
45. Сутність та значення системи освоєння нової техніки (СОНТ).
46. Технологічна підготовка виробництва нового товару (ТлПВ).
47. Організаційно-планова підготовка виробництва.
48. Основні проєктні рішення при проєктуванні виробничих систем в ринкових умовах господарювання.
49. Методи проєктування.
50. Процес організаційного проєктування та раціоналізації виробничих систем.

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти). Політика дисципліни ґрунтується на дотриманні принципів академічної доброчесності, зокрема недопущенні академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного та

підсумкового контролю. Студент повинен дотримуватися вимог «Кодексу академічної доброчесності Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/07/kodeks-ak.dob-ost.pdf>) та «Антикорупційної програми Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» (<http://dspu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/antykorupc.-programa-ddpu.pdf>).

Студент має виконати усі види навчальної роботи, передбачені робочою навчальною програмою. Пропущене практичне заняття студент має відпрацювати у вигляді виконання завдань з теми.

10. Рекомендована література та інформаційні ресурси (основна та додаткова література, інтернет-ресурси).

а) основна

1. Мороз В. С., Тельнов А. С. Організація виробництва: *навч. посіб.* К.: Ліра-К, 2015. 256 с.
2. Козик В. В., Гавриляк А. С., Петрушка Т. О. Організація виробництва: [Підручник]. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 256 с.
3. Свелеба Н. А. Організація виробництва: *навч. посіб.* Л. : Вид-во Львів. комерц. акад., 2012. 383 с.
4. Організація виробництва : *підручник* / А. І. Яковлев та ін. ; за ред.: А. І. Яковлева, С. П. Сударкіної, М. І. Ларки. Харків, 2016. 436 с.
5. Організація виробництва: *підручник* / Круш П. В. та ін. Київ, 2018. 552 с.
6. Прохорова В. В., Давидова О. Ю. Організація виробництва : *навч. посіб.* Харків, 2018. 275 с.

б) додаткова

7. Olena Pavlova, Konstantyn Pavlov, Liliana Horal, Oksana Novosad, Svitlana Korol, Iryna Perevozova, Khrystyna Obelnytska, Nadiia Daliak, **Oksana Protsyshyn**, Nazariy Popadynet. Integral estimation of the competitiveness level of the western Ukrainian gas distribution companies. *Accounting*. 2021. 7 (5), 1073-1084.
8. Башилова В. П., Марченко В. М. Управління ефективністю діяльності машинобудівного підприємства. 2016. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/73395>.
9. Березівський П. С., Михалюк Н. І. Організація виробництва, прогнозування та планування в агропромисловому комплексі України : *навч. посіб.* К. : Ліра-К, 2015. 440 с.
10. Галушак М. П., Машлій Г. Б., Гевко О. Б. *Навчальний посібник для виконання практичних завдань та самостійного вивчення дисципліни «Організація виробництва»*. Тернопіль, ТНТУ, 2017. 139 с.
11. Гордійчук А. С., Стахів О. В., Кузнєцова Т. В., Збагєрська Н. В. Організація і технологія матеріально-технічного забезпечення підприємства. *Навч. посібник* / за заг. ред. А. С. Гордійчука. Рівне: НУВГП. 2012. 256 с.
12. Зелінська Г. О., Кравчук Р. С., Федорович І. В. Організація виробництва на підприємствах нафтогазового комплексу : *навч. посіб.* Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2012. 234 с.
13. Інвестування: *навч. посіб.* / Г. Б. Погрішук, В. В. Руденко. Тернопіль: Економічна думка. 2014. 277 с.
14. Кавецький В. В., Козловський В. О., Причєпа І. В. Економічне обґрунтування інноваційних рішень : *практикум*. Вінниця : ВНТУ, 2016. 113 с.
15. Комарницький Б. М. Системи контролю виробничих процесів в ринкових умовах. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/Mimi_2011_3%281%29_24.
16. Крисак Р. П., Процишин О. Р. Особливості інноваційної діяльності підприємств у сфері енергетики. Актуальні проблеми сучасної науки. Збірник VIII міжнародної науково-практичної конференції викладачів та студентів навчально-наукового інституту фізики, математики, економіки та інноваційних технологій / За ред. М. Б. Паласевича, П. В. Скотного. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ, Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка 2020. 0,2 др. арк. Авторська частка – 0,5.

17. Мельник Л. Г. Економіка підприємства : навч. посіб. / Л. Г. Мельник. К.: Ліра-К, 2015. 876 с.
18. Мостенська Т. Л. Організація виробництва на підприємствах харчової промисловості: Підручник / Кер. пол. авт. і наук. ред. проф. Т. Л. Мостенська. К.: Кондор – Видавництво, 2015. 492 с.
19. Петренко К. В., Скоробогатова Н. Є. Економіка і організація виробництва: навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за технічними та інженерними спеціальностями. Київ, 2019. 177 с.
20. Планування і контроль на підприємстві : навч. посіб. [Електронний ресурс] / [О. Ф. Михайленко, Н. М. Євдокимова, Ю. М. Лозовик та ін.] ; за заг. ред. О. Ф. Михайленко. К. : КНЕУ, 2014. 459 с.
21. Процишин О. Р. Глава 22. Активізація інноваційної спрямованості посткризового оздоровлення об'єктів виробничої інфраструктури. Наднаціональна виробнича інфраструктура в умовах нестабільності глобального розвитку (тенденції, проблеми, перспективи). Колективна монографія / [А.В. Рибчук, А.П. Румянцев, В.М. Левківський, П.П. Яремович та ін.] ; За редакцією д.е.н, проф. А.В. Рибчука. Дрогобич : Видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2015. 380 с. (С. 284 – 291).
22. Процишин О. Р. Проблеми впровадження інноваційного проекту у сфері енергетики. *Нафта і газ. Наука – Освіта – Виробництво: шляхи інтеграції та інноваційного розвитку*: матеріали всеукраїнської науково-технічної конференції. Дрогобич: ТЗОВ «ТрекЛТД», 2019. С.93 – 95.
23. Скибінська З. М. Економіка та організація виробництва : навч. посіб. / З. М. Скибінська, Т. Т. Гринів. К. : Знання, 2012. 299 с.

в) інформаційні ресурси

24. Головне управління статистики України: URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
25. Господарський кодекс України від 16.01.2003. № 436-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>.
26. Кодекс Законів про працю України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws>.
27. Офіційний сайт Державного агентства України з інвестицій та інновацій. URL: <http://in.gov.ua>.
28. Цивільний Кодекс України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page9>.

Викладач:

 О. Р. Процишин

Схвалено на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол № 10 від 2 вересня 2021 року

Завідувач кафедри

 Б. Ю. Кишакевич